

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-3-095 (Devralma)
Karar Sayısı : 24-07/100-42
Karar Tarihi : 08.02.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Mehmet Mete BAŞBUĞ, Beyza BAHADIRHAN,
Gamze GÜNDÜZ HALICI, Selahattin Burak EKEN,
Zeynep Özge AĞRI

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Azelis TR Kimya Endüstrisi Ürünleri İthalat İhracat Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi
Temsilcisi: Av. Özge Bahar HASSERBETÇİ
Büyükdere Caddesi No: 193/4 34394 Levent, İstanbul

- D. DOSYA KONUSU:** Oktrade Kimya Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin tek kontrolünün Azelis TR Kimya Endüstrisi Ürünleri İthalat İhracat Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi tarafından devralınması işlemi.
- E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 19.12.2023 tarih ve 46288 sayı ile intikal eden ve eksiklikleri Kurum kayıtlarına 19.01.2024 tarih ve 47601 sayı ile giren yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 31.01.2024 tarihli ve 2023-3-095/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- Yapılan bildirim ile Oktrade Kimya Sanayi ve Ticaret AŞ'de (OKTRADE KİMYA) Oktay ÖZTÜRK'ün sahip olduğu ve OKTRADE KİMYA'nın sermayesinin %100'üne tekabül eden hisselerin EQT AB'nin kontrolünde olan EQT Fund Management S.a.r.l tarafından yönetilen bir fon olan EQT VIII'nin sermayesinin %50'sine yakın bir bölümüne sahip olduğu portföy şirketlerinden halka açık Azelis Group NV'nin (AZELİS GRUBU) iştiraki olan Azelis TR Kimya Endüstrisi Ürünleri İthalat İhracat Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi (AZELİS TR) tarafından devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmiştir.
- İşlemin temelini, OKTRADE KİMYA ve AZELİS TR arasında 06.12.2023 tarihinde akdedilen 'Oktrade Kimya Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Hisselerinin Alımı ve Satımı Hakkında Hisse Alım Sözleşmesi' (Sözleşme) oluşturmaktadır. Sözleşme uyarınca AZELİS TR, OKTRADE KİMYA'nın tüm hisselerini devralacak ve teşebbüs üzerinde tek kontrole sahip olacaktır.
- 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinde birleşme ve devralma sayılan hallerden biri olarak "kontrolde kalıcı değişiklik meydana getirecek şekilde bir veya

daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da mal varlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir veya daha fazla kişi tarafından devralınması” hali sayılmıştır.

- (7) Hâlihazırda hisselerinin tamamına sahip olan Oktay ÖZTÜRK tarafından kontrol edilen OKTRADE KİMYA'nın tüm hisseleri ve tek kontrolü, bildirim konusu işlem sonucunda AZELİS TR'ye geçeceğinden, söz konusu işlem, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi uyarınca 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir devralma işlemidir.
- (8) İşlem taraflarının ciroları incelendiğinde, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen ciro eşiklerinin aşılmadığı görülmektedir. Bununla birlikte 2010/4 sayılı Tebliğ'in 8. maddesinin beşinci fıkrasında *“Üç yıllık dönem içinde, aynı kişiler ya da taraflar arasında veya aynı ilgili ürün pazarında aynı teşebbüs tarafından, bu maddenin ikinci fıkrası anlamında gerçekleştirilen iki ya da daha fazla işlem, bu Tebliğ'in 7 nci maddesinde yer alan ciroların hesaplanması bakımından tek bir işlem olarak değerlendirilir.”* hükmü yer almaktadır.
- (9) Bu hüküm gereğince, AZELİS GRUBU tarafından son üç yılda gerçekleştirilen birleşme ve devralma işlemleri incelenmiştir. İnceleme kapsamında, AZELİS GRUBU'nun 2022 yılında özel kimyasal maddelerin dağıtım pazarında, (i) Tunçkaya Kimyevi Maddeler Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketinin tüm hisselerini ve tek kontrolünü¹, (ii) Ak-taş Dış Ticaret Anonim Şirketi ile Whitechem SA'nın baz yağı, olefin, motor ve endüstriyel yağlayıcı üretiminde ham madde olarak kullanılan performans artırıcı katık kimyasalları ve özel kimyasal içerikleri ve tamamlayıcılarına ilişkin birtakım tedarik ilişkilerinden oluşan iş kolu üzerindeki tek kontrolünü² ve (iii) Dağaltı Kauçuk ve Kimyevi Maddeler Sanayi Ticaret Anonim Şirketinin sermayesinin *%(.....)*'ini temsil eden payları ve tek kontrolünü³ devraldığı görülmüştür. 2010/4 sayılı Tebliğ'in 8. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, AZELİS GRUBU tarafından son üç yıllık dönem içinde özel kimyasal maddelerin dağıtım pazarında gerçekleştirilen söz konusu işlemler aynı Tebliğ'in 7. maddesinin ilk fıkrasındaki ciroların hesaplanması bakımından tek bir işlem olarak değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen ciro eşikleri aşıldığından bildirim konusu işlem Kurulun iznine tabidir.
- (10) Kimyasal maddelerin dağıtım pazarı, “toptan kimyasal madde dağıtım”, “standart kimyasal maddelerin dağıtım” ve “özel kimyasal maddelerin dağıtım” olmak üzere üç alt kırılıma ayrılacaktır.⁴ Bu ayırım çerçevesinde Kurul, *Univar/BSC* kararında;

“Toptan kimyasal madde dağıtım: Büyük oranda temel kimyasal maddeleri kapsamakla birlikte doğrudan üreticiden talep eden kişiye nakledilmekte ve depolama gerektirmektedir. Daha çok kimyasal madde üreticileri ve kimyasal madde ticareti ile uğraşanlar tarafından talep edilmektedir.

Standart kimyasal maddelerin dağıtım: Ürün çeşidi bakımından toptan kimyasal maddelere nazaran daha geniş olmakla birlikte hacim olarak daha küçük ölçeklidir. Yüklü miktarda ürün alıp depolamayı ve buna ek olarak şişeleme,

¹ Kurulun 07.04.2022 tarihli ve 22-16/276-125 sayılı kararı.

² Kurulun 08.09.2022 tarihli ve 22-41/568-230 sayılı kararı.

³ Bildirim kapsamında, ciro eşiklerinin aşılmaması sebebiyle ilgili işlemin Kurulun iznine tabi olmadığı belirtilmiştir.

⁴ Kurulun 27.12.2007 tarihli ve 07-92/1172-457 sayılı, 08.12.2010 tarihli ve 10-76/1566-603 sayılı, 05.03.2014 tarihli ve 14-09/173-73 sayılı, 05.12.2019 tarihli ve 19-43/713-306 sayılı kararları. Ayrıca Avrupa Komisyonu da 16.07.2010 tarihli ve Case COMP/M.5814 sayılı *CD&R/CVC/Univar* kararında benzer bir ayırım benimsemiştir.

karışım vb. hizmetleri de gerektirmektedir. Geniş çaplı ticaret yapan endüstri kuruluşları ve sanayiciler tarafından talep edilmektedir.

Özel kimyasal maddelerin dağıtımı: Özel kimyasalların küçük hacimlerde dağıtımını kapsamakla birlikte standart kimyasal madde dağıtımından farklı olarak alıcıya ürünle ilgili detaylı bilgi ve teknik destek verilmektedir. Genellikle ilaç sektöründe faaliyet gösterenler ile birlikte vernik, boya, gıda, deterjan, kişisel bakım ve kozmetik ürünlerin, endüstriyel kimyasalların üreticileri tarafından talep edilmektedir.”

değerlendirmelerinde bulunmuştur.⁵ Kurulun geçmiş tarihli bazı kararlarında ise, bu üçlü ayrıma paralel olacak şekilde “özel kimyasalların dağıtım pazarı” incelenmiştir.⁶

- (11) Özel kimyasal maddelerin dağıtımı, müşteri formasyonları ile geliştirilen ve toptan kimyasal maddeler ile standart kimyasal maddelerin dağıtımına göre daha küçük miktarlarda satılan kimyasal ürünleri kapsamaktadır⁷. Bu doğrultuda özel kimyasal maddeler, seçilmiş müşterilere küçük miktarlarda dağıtılan ve emtia kimyasallarına kıyasla yüksek fiyatlı marka ürünlerdir. Tarafın sunduğu cevabi yazıda özel kimyasal maddelerin, çeşitli uygulamalarda veya nihai ürüne ilişkin pazarda belirli amaçlara hizmet eden oldukça farklılaştırılmış ürünler olduğu belirtilmiştir. Örneğin, emülgatör olarak kullanılan bir kimyasal maddenin, gıda, kozmetik, boya ve benzeri nihai pazarlara yönelik ürünlerde kullanılabileceği; parfüm olarak kullanılan bir kimyasal maddenin, deterjanlarda, parfümlerde, içeceklerde kullanılabileceği; antioksidan olarak kullanılan bir kimyasal maddenin ise kauçuklarda, boyalarda ve gıdalarda da kullanılabileceği ifade edilmiştir.
- (12) Bildirim konusu işlemin devre konu tarafı olan OKTRADE KİMYA, esasen kozmetik ve temizlik ürünlerine ilişkin sektörlerle yönelik özel kimyasal maddelerin dağıtım faaliyetlerinde bulunmakta ve dağıtımını yaptığı özel kimyasal maddelere ilişkin müşterilerine danışmanlık hizmetleri de sunmaktadır. Bildirim konusu işlemin devralan tarafı olan AZELİS TR ise, Türkiye pazarında kimyasalların dağıtım ve daha spesifik olarak özellikle farklı pazarlardaki global imalatçıları temsil eden özel kimyasal maddelerin (kişisel bakım bileşenleri dahil) ve sınırlı ölçüde standart kimyasalların dağıtım alanında faaliyet göstermektedir. AZELİS TR hiçbir ürünün üretimini gerçekleştirmeden, bu tür ürünlerinin yalnızca distribütörlüğünü yürütmektedir.
- (13) Dosya kapsamındaki bilgiler ışığında, işlem taraflarının Türkiye’deki faaliyetlerinin özel kimyasalların dağıtım alanında yatay olarak örtüştüğü ancak faaliyetleri arasında herhangi bir dikey örtüşme bulunmadığı değerlendirilmektedir.
- (14) Devre konu OKTRADE KİMYA’nın 2020, 2021 ve 2022 yılları için Türkiye’de özel kimyasalların dağıtım pazarındaki pazar payı sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olup AZELİS TR’nin 2020, 2021 ve 2022 yıllarındaki pazar payı ise sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) seviyesindedir. Dolayısıyla devralma sonucunda tarafların 2020-2022 yılları arasındaki toplam pazar payı sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olacaktır.
- (15) Bildirim kapsamında sağlanan bilgilere göre; işlem taraflarının Türkiye’de özel kimyasalların dağıtım pazarında 2020, 2021, 2022 yıllarında %(.....) pazar payına sahip olan Univar Solutions Kimya Sanayi Limited Şirketi; %(.....) pazar payına sahip olan Brenntag Kimya Ticaret Ltd. Şti., IMCD Ticaret Pazarlama ve Danışmanlık Ltd. Şti., Yiğitoğlu Kimya AŞ, Yılmaz Kimya İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, Ashland Özel Kimyasallar Ticaret Limited Şirketi, Barentz Gıda ve Kimya Tic. Ltd. Şti.,

⁵ Kurulun 08.12.2010 tarihli ve 10-76/1566-603 sayılı kararı.

⁶ Kurulun 14.03.2012 tarihli ve 12-11/369-104 sayılı, 16.10.2015 tarihli ve 15-38/609-206 sayılı kararları.

⁷ Kurulun 05.12.2019 tarihli ve 19-43/713-306 sayılı, 16.10.2015 tarihli ve 15-38/609-206 sayılı kararları.

Ravago Petrokimya Üretim AŞ, Biesterfeld Özel Kimyasallar Ticaret AŞ, Safic Alcan Kimya Anonim Şirketi, Nordmann Rassmann Turkey Dış Tic. AŞ, Arkem Kimya San. ve Tic. AŞ, Eigenmann & Veronelli Kimyasal Ticaret ve Sanayi AŞ, Veser Kimyevi Maddeler AŞ gibi rakipleri bulunmaktadır.

- (16) 2022 yılında tarafların özel kimyasalların dağıtımını pazarında sahip oldukları pazar payları göz önünde bulundurulduğunda, işlem taraflarının toplam pazar paylarının %(...)’ten yüksek olmadığı görülmekte ve OKTRADE KİMYA’nın söz konusu pazarda sahip olduğu çok düşük pazar payı sebebiyle bildirim konu işlem sonucunda pazarda önemli bir yoğunlaşma artışının yaşanmayacağı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte Türkiye’de özel kimyasalların dağıtımını pazarının çok oyunculu bir yapıda olduğu, özel kimyasal maddelerin farklı sektörlerle dağıtımını⁸ bakımından ikame edilebilir olduğu, pazarda herhangi bir giriş engelinin bulunmadığı (know-how, lisans, izin ya da ruhsat, marka yatırımı vs.), şirketlerin özel kimyasal maddelerin dağıtımına başlayabilmesi için yüksek yatırımlara yol açabilecek herhangi bir teçhizat ya da araç filosu almasına gerek olmadığı, hatta bunların üçüncü kişilerden kiralanarak elde edilebildiği⁹, pazarda talebin yaklaşık her yıl %8 büyüdüğü, söz konusu pazarda birbirine yakın seviyede pazar payına sahip oyuncuların yer aldığı ve Brenntag Kimya Ticaret Ltd. Şti., IMCD Ticaret Pazarlama ve Danışmanlık Ltd. Şti. ve Univar Solutions Kimya Sanayi Limited Şirketi gibi küresel çapta faaliyet gösteren önemli rakiplerin varlığının birleşik teşebbüs üzerinde yeterli rekabet baskısı oluşturacağı değerlendirilmektedir.
- (17) Yukarıda yer verilen incelemeler ve değerlendirmeler neticesinde, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi kapsamında başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığı kanaatine varılmıştır.

⁸ Tarafın sunduğu cevabi yazıda, aynı özel kimyasal maddenin birçok farklı şekilde (gemi, kamyon, araba, uçak, motosiklet vb.) taşınabilir ve depolanabilir olduğu, özel kimyasal maddelerin paketlenmesinin ise miktarına (gram, kilogram, ton vb.) ve formuna (sıvı, toz vb.) bağlı olarak genellikle torba, varil veya koli şeklinde olabileceği ifade edilmiştir.

⁹ Kurulun 27.12.2007 tarihli ve 07-92/1172-457 sayılı kararı.

H. SONUÇ

- (18) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.